

NAAR EEN BREDERE BASIS VOOR DE ENERGIE-TRANSITIE

tien tips van de IVN-werkgroep Heeze-Leende

- 1 Maak een einde aan de Babylonische verwarring van maten en eenheden**

De beoogde opbrengst van maatregelen voor energie-transitie of klimaat-adaptatie wordt thans uitgedrukt in aantallen huishoudens, aantallen voetbalvelden, tonnen CO₂-reductie, petajoules, megawatts of andere eenheden. De ene keer wordt gerekend met het maximale effect, de andere keer met het netto rendement ná aftrek van aanmaak- en sloopkosten volgens cradle-to-cradle principes. Dit werkt verwarrend. Kies één heldere set eenheden voor effect en rendement. Gebruik deze in elke communicatie.
- 2 Maak een catalogus van maatregelen voor energietransitie en klimaatadaptatie,**

verdeel deze in categorieën: 1) energie-besparing, 2) energie-opwekking, 3) energie-opslag en transport 4) CO₂-winst en opslag en 5) overige klimaat-maatregelen en vermeld daarbij de eenheden.
- 3 Ontwikkel een transitie-tool voor inzicht in effect en rendement per maatregel**

Ontwikkel een tool dat bij elke gekozen maatregel uit de catalogus concreet inzichtelijk maakt

  - wat het effect is in termen van klimaatverbetering (CO₂-reductie),
  - wat de efficiëntie is in termen van kosten/baten (€), en
  - welke overige milieu-effecten er optreden.

Maak de tool op maat bruikbaar op het niveau van gezin, ZZP-er, bedrijf, gemeente en regio.
- 4 Reken alle resultaten mee**

In het concept van de Handreiking RES (Regionale Energie Strategie) van de overheid worden de verwachte inspanningen van burgers en bedrijven nu niet meegeteld. Erger: ze zijn op voorhand ingecalculeerd en zetten alles bij elkaar toch onvoldoende zoden aan de dijk. Een dergelijke benadering werkt demotiverend en werkt averechts op de vorming van het noodzakelijk draagvlak.
- 5 Waarborg het noodzakelijke draagvlak in de samenleving**
  - door partijen van meet af aan te betrekken en overlast te voorkomen of te minimaliseren,
  - het belang van de diverse stakeholders concreet en inzichtelijk te maken,
  - het maatschappelijk belang helder te verduidelijken voor nu en voor later.
- 6 Investeer in bewustwording en in een open dialoog rondom energie en klimaat**

Breng een open dialoog-cyclus op gang en zorg voor een basis voor bewustwording door te investeren in de ontwikkeling van een toegankelijke Wikipedia-achtige kenniscollectie rond energie en klimaat.
- 7 Stimuleer een stop van de groei van energiegebruik en CO₂-uitstoot**

Met de huidige investeringen in hernieuwbare energie (5%) blijven we de groei van het energieverbruik (4%) maar amper voor (Nederland,2016). Geef voorrang aan het streven naar een stand-still en een daaropvolgende krimp van het energieverbruik. Maak een inzichtelijk overzicht hoeveel er in energie, CO₂-emissie en in euro's verdiend kan worden met zaken als isolatie, vrijwillige snelheidsbeperking, vermindering van roodvlees-consumptie, etc.
- 8 Zet in op dubbel-doel beleid**

De bevolking van de aarde zal blijven groeien, maar het aardoppervlak niet. We hebben de aarde in de toekomst hard nodig voor voedselvoorziening en voor herstel c.q. behoud van natuurlijk evenwicht in onze leefomgeving. Daarom willen wij bij de aanleg van nieuwe energiebronnen streven naar minimaal dubbel-doel toepassing. Op de achterzijde een aanzet voor een reeks dubbel-doel-toepassingen.
- 9 Laat groen zijn werk nu doen**

Stop met het leveren biomassa voor verbranding - waardoor extra CO₂ vrijkomt. Zet in deze regio in op de extra aanplant van bomen, het gebruik van inlands hout, de bio-based benutting van groen en op de stimulering van koolstof-landbouw om CO₂ op natuurlijke wijze duurzaam te binden.
- 10 Benut Brainport**

Leg voor de komende periode niet nu alles dicht met de nu bestaande technieken. Zet in op de Brains in deze Brainport-regio om de perspectieven en de haalbaarheid te onderzoeken van nieuwe technieken en technologieën en maak van deze regio een proeftuin voor energie- en klimaat-innovaties.

ENERGIETRANSITIE MET DUBBEL-DOEL-BELEID

een aanzet voor een reeks mogelijke toepassingen
mail aanvullingen en verbeteringen naar ivnenergie@gmail.com

- 1 stimuleringsactie voor alle bouwwerken: asbest eraf – zonnepanelen erop,
- 2 benut stijgwinden bij hoge gebouwen door plaatsing van horizontale wind-wokkels,
- 3 leg met zonnepanelen overdekte fietsstraten aan voor woon-werkverkeer,
- 4 leg zonnepanelen in het wegdek van recreatieve fietspaden,
- 5 beleg geluidswallen en vangrails met zonnepanelen,
- 6 stimuleer gebruik van transparante zonnepanelen i.p.v. plastic of glas in de tuinbouw,
- 7 benut portalen boven spoorlijnen voor zonnedak om NS te voorzien van eigen energie,
- 8 combineer zonnepanelen in het buitengebied met scharrelkippen of schapen,
- 9 houdt grazers voor natuurvlees op gronden ongeschikt voor teelt van voedselgewassen,
- 10 VAB-tip: stoppende boer wordt zonnefarm met energieopslag,
- 11 benut bestaand gasnetwerk voor waterstof-distributie,
- 12 benut daken van treinstellen en vrachtwagens voor zonnepanelen,
- 13 plaats 'schroeven van Archimedes' in rivieren en beekjes, om water langer vast te houden,
- 14 ontwikkel mobiele zonne-units met opslag voor tijdelijk braakliggende gronden,
- 15 stimuleer max-100-campagne voor minder CO₂-emissie, minder files en minder kosten,
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30 minder = 3 x beter: minder verbruik betekent ook minder CO₂-emissie én minder uitgaven.